

BERTIL ERICSSON/SCANPIX

Manga-forskaren Simon Lundström friades i Högsta domstolen.

Lundström frias – och RF stärks

■ Högsta domstolens beslut i det så kallade Mangamålet är naturligtvis glädjande för Simon Lundström. Den fällande hovrättsdomen för innehav av 39 pornografiska teckningar av barn upphävs.

Högsta domstolen konstaterar att teckningarna föreställer "fantasifigurer" men att det är frågan om "avbildningar av mänskliga varelser". De föreställer barn och anses "vädja till sexualdriften" och är därmed barnpornografiska.

Enligt domstolen uppfyller de därmed lagens kriterier för att utgöra barnpornografi. Sedan 1999 är innehav av sådana teckningar straffbart om det inte rör sig om egenhändigt framställda teckningar som inte är avsedda att spridas.

Men trots att "en fällande dom ligger inom ramen för en möjlig tolkning av bestämmelsen om barnpornografi" friar HD Simon Lundström.

Enligt Regeringsformen har alla rätt att ta del av andras yttranden. Begränsningar i denna rätt och rätten att själva uttrycka tankar, känslor och åsikter får inte gå längre än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med en bestämmelse. Enligt HD innebär förbudet för innehav av icke verklighetstroga barnpornografiska teckningar för att tillgodose barns rätt att inte bli kränkta en oproportionerlig inskränkning av yttrandefriheten.

HD ger sig därefter ut på slak lina och tolkar de 39 bilder som fällde Lundström i hovrätten. Samtliga föreställer fantasifigurer, men avbildar barn men bara en av bilderna anses så verklighetstrogen att innehav av den är straffbelagt. Att Lundström frias även för innehavet av denna bild beror på hans profession och att HD anser det försvarligt att han bland alla sina mangabilder har en som anses allför verklighetstrogen.

Det innebär att HD i grunden inte ser några bekymmer med lagen men att den behöver finjusteras och det straffbara området begränsas.

Det är ett steg i rätt riktning. Men det är inte tillräckligt. Ska yttrandefrihetsintresset stärkas mer påtagligt bör i vart fall innehav av barnpornografiska teckningar begränsas till sådana som avbildar verkliga barn eller verkliga övergrepp. Uttryck för fantasier i text och eller bild bör inte förbjudas.

Helst borde rättsläget återgå till det som gällde före 1999. Då var spridningen av barnpornografi ett brott enligt tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen men innehav var inte kriminaliserat. Det är sannolikt att hoppas på för mycket att det ens skulle bli en utredning om att återställa rättsläget och därmed återupprätta det absoluta förbudet mot censur och förhandsgranskning.

NILS FUNCKE